

NÜKLEER ENERJİDE GEÇİŞ VE BAĞIMLILIK: METSAMOR NÜKLEER SANTRALİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Tuççe TECİMER

Analiz No : 2026 / 21

29.04.2026

Nükleer enerji sistemleri, modern devletlerin enerji güvenliği ile ekolojik riskler arasında kurmaya çalıştığı hassas denge alanlarından biridir. Bir yandan karbon emisyonlarını azaltma ve sürekli enerji üretimi sağlama kapasitesi nedeniyle stratejik bir araç olarak görülürken, diğer yandan olası bir kaza durumunda öngörülemeyen etkileri nedeniyle ciddi bir güvenlik tartışması yaratmaktadır. Bu ikilem, özellikle eski nükleer altyapıya sahip ülkelerde daha belirgin hale gelmektedir. Güney Kafkasya da Metsamor Nükleer Santrali bağlamında bu tartışmanın dışında kalmamaktadır.

Ermenistanın enerji sisteminin omurgasını oluşturan Metsamor Nükleer Santrali, Sovyet döneminde inşa edilmiş ve bugün hâlâ ülkenin elektrik üretiminde önemli bir paya sahip olan bir nükleer tesistir. Ancak bu tesis, sadece enerji üretimi açısından değil, aynı zamanda güvenlik riskleri ve bölgesel hassasiyetler açısından da sürekli tartışma konusu olmaktadır. Zira tesisin Sovyet dönemi teknolojisine dayanması, yaşlanmış reaktör teknolojisi ve yüksek sismik risk bölgesinde yer alması, onu uluslararası güvenlik tartışmalarının merkezine taşımaktadır. Özellikle 1988 Spitak Depremi sonrası ortaya çıkan hassasiyet, santrale dair güvenlik endişelerini daha da arttırmıştır.

Metsamor Nükleer Santrali konusunda hassasiyetle üzerinde durulması gereken konu, yalnızca santrale sahip ülkenin enerji ihtiyacının karşılanması meselesi olmaktan çıkarak daha geniş bir dış politika sorununa dönüşmesidir. Bu bağlamda, santrale yakın ülkeler açısından bir devletin, enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla potansiyel olarak yüksek riskli bir altyapıyı ne kadar süreyle işletmeye devam edebileceği sorusu gündeme gelmektedir. Bu soru elbette Ermenistan açısından kolay yanıtlanabilir değildir. Zira Metsamor Nükleer Santrali, ülkenin elektrik üretiminde önemli bir paya sahiptir ve kısa vadede kapatılması ciddi bir enerji açığı ile ekonomik maliyet anlamına gelmektedir. Ne var ki bu durum enerji güvenliği, kamu güvenliği ve komşu devletlerin güvenliği arasında hassas bir denge kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Çünkü mesele yalnızca ulusal ölçekte sınırlı kalmamaktadır. Nükleer tesislerin doğası gereği, olası bir kaza durumunda etkiler sınırları

aşabilmektedir. Bu nedenle Metsamor, komşu ülkeler açısından bölgesel risk unsuru olarak değerlendirilmekte ve diplomatik gündemde güvenlik sorunu oluşturmaktadır.

Ermenistan, mevcut Metsamor Nükleer Santraline ilişkin güvenlik, bağımsızlık ve yaşlanma kaynaklı riskleri dikkate alarak uzun vadede yeni bir nükleer santral inşa etmeyi planlamaktadır. Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın Pariste düzenlenen Nükleer Enerji Zirvesinde yaptığı açıklamalar, ülkenin nükleer enerjiye yönelik uzun vadeli stratejik yaklaşımını ortaya koymaktadır. Paşinyan, nükleer enerjinin enerji güvenliği açısından temel bir unsur olarak değerlendirildiğini ve düşük karbonlu yapısı nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarıyla birlikte kullanılabilir bir kapasite sunduğunu ifade etmiştir. [1] Bu çerçevede Ermenistanın, mevcut Metsamor Nükleer Santrali işletme süresini 2036 yılına kadar uzatma programını sürdürdüğü ve bu sürecin aynı zamanda yeni bir nükleer güç ünitesinin inşası için zemin oluşturduğu belirtilmiştir.

Yeni bir nükleer santralin inşa süreci, yüksek maliyet gerektirmesi ve uzun bir zaman dilimine yayılması nedeniyle kısa vadede uygulanması zor bir enerji dönüşüm seçeneği olarak değerlendirilmektedir. Ne var ki bu süreç tamamlanıncaya kadar Metsamor Nükleer Santralinin kullanımının devam etmesi planlanmaktadır. Nitekim Ermenistan Bölgesel Yönetim ve Altyapı Bakanı Davit Khudatyan, geçtiğimiz günlerde parlamentoda yaptığı açıklamada, nükleer santralin işletme ömrünü uzatmak ve enerji sisteminde on yıl daha faaliyette kalmasını sağlamak amacıyla uzun vadeli bir program kapsamında gerekli önlemlerin uygulandığını ifade etmiştir. [2]

Sonuç olarak Metsamor Nükleer Santrali örneği, nükleer enerjinin yalnızca teknik bir üretim meselesi olmadığını; aynı zamanda enerji güvenliği, kamu güvenliği ve dış politika boyutlarını içeren çok aşamalı bir stratejik alan olduğunu ortaya koymaktadır. Ermenistanın mevcut enerji yapısı, kısa vadede santralin kapatılmasını mümkün kılmamakta, bu durum ise enerji arzı ile güvenlik riskleri arasında bir denge zorunluluğu doğurmaktadır. Öte yandan yeni nükleer santral planları ve modern reaktör teknolojilerine yönelim, Ermenistanın uzun vadede daha güvenli ve sürdürülebilir bir enerji sistemine geçiş arayışını yansıtmaktadır. Ancak bu geçiş sürecinin maliyet, zaman ve teknolojik kapasite gibi sınırlılıklar nedeniyle kademeli ve yavaş ilerlemektedir. Bu bağlamda Ermenistanın nükleer enerji dönüşümü, ülkenin içinde bulunduğu güncel politikanın enerji alanındaki bir yansıması olarak okunabilir; zira bu dönüşüm, hem mevcut enerji bağımlılığının bir sonucu hem de gelecekte inşa edilmesi planlanan enerji altyapısının merkezinde yer alan bir geçiş sürecini temsil etmektedir.

[1] PM Pashinyan Says Armenia to Keep Nuclear Power for Security, *Eurasia Review*, 11 Mart 2026, <https://www.eurasiareview.com/11032026-pm-pashinyan-says-armenia-to-keep-nuclear-power-for-security/>

[2] Armenia Continues Nuclear Power Plant Extension for Next 10 Years, *ArmenPress*, 16 April 2026, <https://armenpress.am/en/article/1247587>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: TECİMER, Tuğçe. 2026. "NÜKLEER ENERJİDE GEÇİŞ VE BAĞIMLILIK: METSAMOR NÜKLEER SANTRALİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2026 / 21. Nisan 29. Erişim Mayıs 13, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/NUKLEER-ENERJIDE-GEÇIS-VE-BAGIMLILIK-METSAMOR-NUKLEER-SANTRALI-UZERINE-BIR-DEGERLENDIRME>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır